

GJJN110002892026 	 सत्यमेव जयते	मज्या तारीख	०७/०४/२०२५
		रजुस्टरे नोंध्या तारीख	०७/०४/२०२५
		इसल कर्या तारीख	११/०५/२०२५
		समय गाणो	वर्ष मास दिवस
			०० ०२ ०४

लेसाएना महे.जयुडीशीयल मेजुस्ट्रेट इस्ट क्लास साहेबश्रीनी कोर्टमां,
मुकाम-लेसाए.

क्रिमीनल केस नंबर २००/२०२५

आंक:- १३

इरियादी:- धी स्टेट ओफ गुजरात.

वि ३ छ

आरोपी:-
(१) कुमारभाई सुरगभाई बसीया,
उ.व.५०, धंधो-जेती,
रहे.गणथ,ता.लेसाए,ज.जुनागढ.
(२) विनोदभाई बटुकभाई बोरीसागर,
उ.व.३८, धंधो-जेती,
रहे.गणथ,ता.लेसाए,ज.जुनागढ.
(३) अनिरुद्धभाई लिजुभाई जुमाए,
उ.व.३०, धंधो-जेती,
रहे.गुजरीया गाम,ता.लेसाए,ज.जुनागढ.

गुनो:- भारतीय न्याय संहितानी कलम-१२१, २८५(बी), ३५१(३),
प४ मुजब...

इरियाद पक्ष तरफे विद्वान अ.पी.पी. श्री अेम.अेय.सींधी.

आरोपीओ तरफे विद्वान पकील श्री वी.वी.राएवा.

--// जजमेन्ट //--

(૧) ફરીયાદ પક્ષના કેસની ટૂંકમાં હકીકત ::- આ કામે ફરિયાદપક્ષના કેસની ટૂંકમાં હકીકત એવી છે કે, આ કામના આરોપી નં.૧ તા.૨૯/૧૨/૨૦૨૫ ના રોજ સાંજના કલાક ૧/૪૫ વાગ્યાના અરસામા જુની વાતનું મનદુઃખ રાખી આ કામના ફરીયાદી પોતાની કાયદેસરની ફરજ ઉપર ભેસાણ તાલુકા પંચાયત બાંધકામની કચેરીએ હાજર હોય ત્યાં આવી ફરીયાદીને જેમ ફાવે તેમ ભુંડી ગાળો આપી આરોપી નં.૨ તથા ૩ નામે ફરીયાદીને પકડી રાખી આરોપી નં.૧ એ ફરીયાદીને શરીરે ઢીકાપાટુનો મુંઢમાર મારી ફરીયાદીનું ગળુ દબાવી જાનથી મારી નાખવાની ધમકી આપી ફરીયાદીની કાયદેસરની ફરજમાં રૂકાવટ કરી આરોપીઓએ એકબીજાની મદદગારી કરી, ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ-૧૨૧, ૨૯૬(બી), ૩૫૧(૩), ૫૪ મુજબના ગુના કરેલ હોવાનો આક્ષેપ છે.

(૨) પોલીસ કાર્યવાહી

ઉપરોક્ત ગુનો કર્યા બાબતની ફરીયાદ ફરીયાદીએ ભેસાણ પોલીસ સ્ટેશનમાં રજૂ કરતાં, ફરિયાદ હકીકતે ભેસાણ પોલીસ સ્ટેશનમાં ફર્સ્ટ ગુના રજી. નં. ૧૧૨૦૩૦૦૭૨૫૦૫૩૮/૨૦૨૫ થી આરોપીઓ વિરૂદ્ધ ગુનો નોંધાયેલ અને તપાસ કરનાર અમલદારે તપાસ કરી લાગતા વળગતા સાહેદોના નિવેદનો લઈ તપાસ પૂર્ણ થયા બાદ આરોપીઓ વિરૂદ્ધ અંગેનું ચાર્જશીટ ઇન્સાફી કાર્યવાહી સાડ અત્રેની કોર્ટમાં રજૂ કરેલ.

(૩) કોર્ટ કાર્યવાહી

આ કામના આરોપી ઓ સામે ચાર્જશીટ રજૂ થતાં, આરોપી સામે ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા-૨૦૨૩ ની કલમ-૨૧૦(૧)(બી) મુજબ પોલીસ રીપોર્ટને આધારે ઉપરોક્ત ગુન્હાનું સંજ્ઞાન લઈ, આરોપી ઓ ને ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા-૨૦૨૩ ની કલમ-૨૨૭ અન્વયે સમન્સ કરવામાં આવેલ જે અનુસંધાને આરોપી કોર્ટમા ઉપસ્થિત થયેલ ત્યારબાદ ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા-૨૦૨૩ ની કલમ-૨૩૦ મુજબ આરોપીઓને ચાર્જશીટ પેપર્સની નકલો વિના મૂલ્યે મળી ગયાની ખાતરી કર્યા બાદ,

ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા -૨૦૨૩ ની કલમ-૨૬૩(૧) પ્રમાણે આરોપી ઓ ઉપર **આંક- ૦૩ થી** ઉપરોક્ત ગુન્હાનું તહોમતનામું કોર્ટ દ્વારા ફરમાવી, સદરહુ તહોમતનામું કલમ- ૨૬૩(૨) પ્રમાણે આરોપીને વાંચી-સંભળાવી, આરોપીની સદરહુ તહોમતનામા અંગે તહોમતનામું કોર્ટ દ્વારા ફરમાવી, સદરહુ તહોમતનામું આરોપીઓ ને વાંચી-સંભળાવી, આરોપીઓ ની સદરહુ તહોમતનામા અંગે **આંક-૦૪ થી આંક ૦૬** સુધી પ્લી રેકર્ડ કરવામાં આવેલ જેમાં, તેમણે ગુનો કબૂલ હોવાનો સ્પષ્ટપણે ઈન્કાર કરેલ છે જેથી, કેસ ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા -૨૦૨૩ ની કલમ-૨૬૫ મુજબ ફરિયાદપક્ષના પુરાવા ઉપર રાખવામાં આવેલ હતો.

(૪) આ કામે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા નીચે મુજબનો મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવો રજૂ થયેલ છે.

મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવો		
ક્રમ	આંક	વિગત
૧.	૮	ફરીયાદી વિશાલભાઈ શામજીભાઈ પોકરની જુબાની.
૨.	૯	અસલ ફરિયાદ.
૩.	૧૦	બનાવવાળી સ્થાનિક જગ્યાનું પંચનામું.
૪.	૧૧	ફરિયાદી વિશાલભાઈનું મેડીકલ સર્ટીફિકેટ.

આ સિવાય ફરિયાદ પક્ષે અન્ય કોઈ જ પુરાવો રજૂ રાખવામાં આવેલ નથી. ફરિયાદપક્ષે પુરાવો પુરો થયા અંગેની કલોઝીંગ પુરસીસ **આંક-૧૨** થી રજૂ કરતાં કેસ આરોપીઓનાં વિશેષ નિવેદન પર રાખવામાં આવેલ હતો.

(૫) ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા-૨૦૨૩ ની કલમ-૩૫૧ અન્વયે આરોપીઓનું વિશેષ નિવેદન ::-

આ કામે ફરિયાદ પક્ષે રજૂ રાખેલ પુરાવાઓના અંતે ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા-૨૦૨૩ ની કલમ-૩૫૧ મુજબ સ્ટેટ ઓફ પંજાબ વિ. હરીસંગ અને બીજા એ.આઈ.આર. ૨૦૦૯, સુ.કો.૧૯૬૬ માં જણાવેલ માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો ધ્યાને લઈ

આરોપી ઓ નુ વિશેષ નિવેદન કોર્ટ રૂબરૂ નોંધવામાં આવેલ. જેમાં આરોપીએ ટોટલ ડીનાઈલનો બચાવ લઈ તેઓની સામે ખોટા આક્ષેપો કરી ખોટો કેસ કરેલ છે અને તેઓ નિર્દોષ હોવાનું વિશેષમાં જણાવેલ છે. આરોપી ઓ એ સોગંદ પર જુબાની આપેલ નથી કે બચાવના સાહેદો તપાસેલ નથી.

(૬) ત્યારબાદ, સરકાર તરફે વિ.એ.પી.પી. તથા બચાવપક્ષ તરફે વિ.વ.શ્રી.ની દલીલો સાંભળવામાં આવેલ.

(૭) આ કેસના નિર્ણય માટે મારી સમક્ષ નીચે મુજબના મુદ્દાઓ ઉપસ્થિત થાય છે.

// મુદ્દા //

(૧) શું ફરિયાદપક્ષ નિઃશંકપણે પુરવાર કરે છે કે, આ કામના આરોપી નં.૧ તા.૨૯/૧૨/૨૦૨૫ ના રોજ સાંજના કલાક ૧૫/૪૫ વાગ્યાના અરસામા જુની વાતનું મનદુઃખ રાખી આ કામના ફરીયાદી પોતાની કાયદેસરની ફરજ ઉપર ભેસાણ તાલુકા પંચાયત બાંધકામની કચેરીએ હાજર હોય ત્યાં આવી ફરીયાદીને જેમ ફાવે તેમ ભુંડી ગાળો આપી આરોપી નં.૨ તથા ૩ નાએ ફરીયાદીને પકડી રાખી આરોપી નં.૧ એ ફરીયાદીને શરીરે ઢીકાપાટુનો મુંઢમાર મારી ફરીયાદીનું ગળુ દબાવી જાનથી મારી નાખવાની ધમકી આપી ફરીયાદીની કાયદેસરની ફરજમાં રૂકાવટ કરી આરોપીઓએ એકબીજાની મદદગારી કરી,ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ-૧૨૧, ૨૯૬(બી), ૩૫૧(૩), ૫૪ મુજબના ગુના કરેલ હોવાનો શિક્ષાનેપાત્ર ગુનો કરેલ છે ?

(૨) શું હુકમ?

૭.૧ ઉપરોક્ત મુદ્દાઓના મારા નિર્ણયો નીચે મુજબ છે.

(૧) મુદ્દા નં.૧ – નકારમાં.

(૨) મુદ્દા નં.૨ – આખરી હુકમ મુજબ.

(૮) ઉપરોક્ત મુદ્દા અંગેના ન્યાયીક નિર્ણયો માટેના કારણો નીચે મુજબના છે.

–:: કારણો ::–

(૮.૧) ઉપરોક્ત મુદ્દાઓ પરત્વેના ગુના સંબંધે રજુ પુરાવો મુલવતા પહેલાં, ફરિયાદપક્ષે આક્ષેપિત ગુનો બનવા માટે કયા કયા તત્વો સાબિત કરવાના રહે છે તે જોવું મહત્વનું બની રહે છે. જે કલમ માં જણાવેલ ગુનાનીવ્યાખ્યા પરથી નીચે મુજબ જાણવા મળશે.

ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ-૧૨૧ મુજબના શિક્ષાપાત્ર ગુનાને સાબિત કરવા ફરીયાદ પક્ષે નીચે મુજબની બાબતો સાબિત કરવી જરૂરી છે.

૧. આરોપીએ કોઈ વ્યક્તિ, કોઈ રાજ્ય સેવકને એવી હેસીયતથી તે ફરજ બજાવતો હોય ત્યારે અથવા તે રાજ્ય સેવકને કે અન્ય કોઈ રાજ્ય સેવકને એવી હેસીયતથી ફરજ બજાવતો અટકાવવાના કે રોકવાના ઇરાદાથી અથવા તેણે એવા રાજ્ય સેવકની એવી હેસીયતથી પોતાની કાયદેસરની ફરજ બજાવતા કંઈ કૃત્ય કયુ હોય કે કરવાની કોશીશ કરી હોય તેના પરિણામે એવા રાજ્ય સેવકને સ્વેચ્છાપૂર્વક વ્યથા કરે તો તેને ૫ વર્ષ મુદત સુધીની બે માંથી કોઈપણ પ્રકારના કેદની અથવા દંડની અથવા બંને શિક્ષા કરવામાં આવશે.

(૮.૨) ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ-૨૮૬(બી) મુજબના શિક્ષાપાત્ર ગુનાને સાબિત કરવા ફરીયાદપક્ષે નીચે મુજબની બાબતો સાબિત કરવી જરૂરી છે.

૧. આરોપીએ જાહેર સ્થળ ઉપર કોઈ વ્યક્તિને અપશબ્દો ઉચ્ચારેલ છે

296. Obscene acts and songs.—Whoever, to the annoyance of others,—

(a) does any obscene act in any public place; or

(b) sings, recites or utters any obscene song, ballad or words, in or near any public place,

shall be punished with imprisonment of either description for a term which may extend to three months, or with fine which may extend to one thousand rupees, or with both.

(૮.૩) 351. Criminal intimidation.—

(૩) Whoever commits the offence of criminal intimidation by threatening to cause death or grievous hurt, or to cause the destruction of any property by fire, or to cause an offence punishable with death or 106 imprisonment for life, or with imprisonment for a term which may extend to seven years, or to impute unchastity to a woman, shall be punished with imprisonment of either description for a term which may extend to seven years, or with fine, or with both.

ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ-૩૫૧(૩) મુજબના શિક્ષાપાત્ર ગુનાને સાબિત કરવા ફરિયાદપક્ષે નીચે મુજબની બાબતો સાબિત કરવી જરૂરી છે.

૧. આરોપીએ ફરિયાદીને ભયભીત કરવાના ઈરાદાથી અથવા પોતે જે કરવા કાનુનબધ્ધ ન હોય તેવું કરવા માટે અથવા જે કાનુનબધ્ધ હોય તે ન કરવા માટેનો ઈરાદો ધરાવતા હોય.

૨. તેવા ઈરાદાથી ફરિયાદીને ઘમકી આપી હોય અથવા મહાવ્યથા પહોંચાડવાની કે મૃત્યુ નિષ્ણાવવાની કે કોઈ મિલ્કતનો આગથી નાશ કરવાની કે આજીવન કેદ અથવા સાત વર્ષની સજાને પાત્ર ગુનો કરવા અંગે અથવા સ્ત્રી ઉપર ચારિત્ર્ય હિનતાના આક્ષેપની એટલે કે ગુનાહિત ઘમકી આપી હોય.

આમ, ઉપરોક્ત વ્યાખ્યાને ધ્યાને લેતાં આરોપીએ આપેલ ઘમકી ગુનાહિત માનસ ' રાખીને આપવમાં આવેલી તે ફરિયાદ પક્ષે સાબિત કરવું અનિવાર્ય બને છે કારણ કે, આવી ગુનાહિત ઘમકી આપવા માટે આરોપીનું ચોક્કસ ગુનાહિત માનસ હોવું જોઈએ. આ ઉપરાંત, આવી ગુનાહિત ઘમકીની અસર પણ ભોગ બનનારને થયેલ હોવાનું ફરિયાદ પક્ષે સાબિત કરવાનું રહે છે. જો

આરોપી ધ્વારા આપવામાં આવેલ ગુનાહિત ઘમકીના પરિણામે ભોગ બનનારના મનમાં કોઈ પ્રકારે ભય ઉત્પન્ન થયેલ ન હોય અગર તો આરોપી તેવો ગુનો કરશે તે અંગે કોઈ શક્યતા ન હોય તો તેવા સંજોગોમાં ઈ.પી.કો.કલમ-૫૦૬ (૨) અનુસારનો ગુનો બને તેમ માની શકાય નહીં.

(૮.૪) 54. Abettor present when offence is committed.—
Whenever any person, who is absent would be liable to be punished as an abettor, is present when the act or offence for which he would be punishable in consequence of the abetment is committed, he shall be deemed to have committed such act or offence.

ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ-૫૪ મુજબના શિક્ષાપાત્ર ગુનાને સાબિત કરવા ફરિયાદપક્ષે નીચે મુજબની બાબતો સાબિત કરવી જરૂરી છે.

૧. આરોપીએ પોતે હાજર ન રહી અને પોતે કરેલા દુષ્ક્રિયાના પરિણામે થયેલા કૃત્ય માટે દુષ્ક્રિયા તરીકે કોઈ વ્યક્તિને શિક્ષા થાય તેવું કૃત્ય કરેલ છે

(૯) ક્રિમીનલ જસ્ટીસ ડીલેવરી સિસ્ટમ મુજબ ફરિયાદ પક્ષે આરોપી સામે મૂકવામાં આવેલ તહોમત બિયોન્ડ રીઝનેબલ ડાઉટ યોગ્ય અને નિઃશંક પુરાવો રજૂ કરીને પુરવાર કરવાનું હોય છે. ટૂંકમાં આરોપી દોષિત છે તેવો પુરતો અને વિશ્વસનીય પુરાવો રજૂ કરીને ફરિયાદપક્ષે પુરવાર કરવાનું હોય છે. આરોપી નિર્દોષ છે તેવું આરોપીએ પુરવાર કરવાનું હોતું નથી. એમ કહી શકાય કે, ફોજદારી મુકદ્દમામાં આરોપીએ પોતાની નિર્દોષતા પુરવાર કરવાની હોતી નથી. કાયદાના પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંત મુજબ આરોપીને દોષિત ન ઠરાવવામાં આવે ત્યાં સુધી તે નિર્દોષ છે તેવી ધારણા કરીને અદાલતે ચાલવાનું હોય છે અને નામદાર કોર્ટ દ્વારા બાંધવામાં આવેલ આ અનુમાનનું ખંડન ફરિયાદપક્ષે યોગ્ય, પુરતો ને વિશ્વસનીય પુરાવો રજૂ કરીને કરવાનું હોય છે. ફરિયાદપક્ષના રજૂ થયેલ પુરાવામાં એકાદ કડી પણ પુરવાર કરવાનું ફરિયાદપક્ષ ચુકે તો તેવી સ્થિતિનો લાભ બચાવપક્ષને મળવાપાત્ર થાય છે અને તે સંજોગોમાં આરોપી દોષ મુક્તિ અગર બેનીફીટ ઓફ ડાઉટ મેળવવા

હક્કદાર થાય છે. "પુરાવાનું મૂલ્યાંકન" શબ્દ ભારતીય પુરાવા અધિનિયમમાં કોઈ પણ સ્થાને વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવેલ નથી. "પુરાવાનું મૂલ્યાંકન" ફક્ત અને ફક્ત ભારતીય પુરાવા અધિનિયમ કલમ-૩ માં દર્શાવેલ PROVE અને NOT PROVE શબ્દો ઉપર અવલંબે છે. કોઈ હકીકતનું અસ્તિત્વ સાબિત માનવું કે બિનઅસ્તિત્વ સાબિત માનવું તે મૂલ્યાંકનનો વિષય છે. આ પૂર્વભૂમિકા સંદર્ભે ફરિયાદપક્ષે રજૂ થયેલ પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરી ફરિયાદપક્ષ આરોપી સામેના તહોમત કે તે પૈકીનું કોઈ પણ તહોમત નિઃશંકપણે પુરવાર કરી શકેલ છે કે કેમ? તે અંગે નિર્ણય કરવાનો રહે છે.

- (૧૦) ત્યારબાદ, આરોપીઓ પરનો આક્ષેપીત ગુનો નિઃશંકપણે પુરવાર કરવા માટે ફરિયાદપક્ષે સૌથી મહત્વનાં સાહેદ આંક-૦૮ થી ફરિયાદી વિશાલભાઈ શામજીભાઈ પોકરને સોગંદ ઉપર તપાસવામાં આવેલ. તેઓએ તેમની જુબાનીમાં જણાવેલ કે, 'તા.૨૯/૧૨/૨૫ ના રોજ હું ભેસાણ તાલુકા પંચાયતમાં ફરજ ઉપર હતો ત્યારે અમારા જીલ્લા પંચાયત ના સભ્ય કુમારભાઈ બસીયા તથા બે અજાણ્યા શખ્સો આવી, મને ગાળો કાઢવા લાગેલા.કુમારભાઈએ મને એક ઝાપટ મારી દિધેલ અને બે અજાણ્યા શખ્સો મને શરીરે ઢીકાપાટુનો માર મારવા લાગેલ. ઘણા બધા માણસો ભેગા થઈ ગયેલા અને મને કુમારભાઈએ જાનથી મારી નાખવાની ઘમડી આપેલી. આ બનાવ અગાઉના મનદુઃખ ના લીધે બનેલ હતો.મે દવાખાનામાં ફરીયાદ આપેલી.અસલ ફરીયાદમાં મારી સહી છે જે ઓળખી બતાવુ છું. રજુ દા.આંક-૯ આપવામાં આવે છે.'

આરોપી તરફે વિધવાન વકીલશ્રી.વી.વી.રાણવા દ્વારા સદર સાહેદની ઉલટતપાસ લેવામાં આવેલી છે જેમાં તેઓ એ હકીકતનો સ્વિકાર કરે છે કે એ વાત ખરી છે કે બનાવ વખતે ઘણા માણસોનું ટોળું ભેગું થઈ ગયેલું.જેમાં કુમારભાઈ પણ હતા. અમારા ટીડીઓ શેખ સાહેબ પણ હતા અને અમારી ઓફીસમા અરજદારો પણ ભેગા થઈ ગયેલા.

મને કોણે ઝાપટ મારેલી તે હું ચોકક્કસ કહી શકું નહીં. બનાવ વખતે ઘક્કા મુક્કી થયેલી. માણસો દેકારો કરતા હોય અને ઉંચા અવાજે બોલતા હોય મને ગાળો અને ઘમકી કોણે આપેલી હોય તે હું ચોકક્કસ કહી શકું નહીં. આ ઘક્કા મુક્કીમાં હું પડી જતા મને ઈજા થતા હું સારવાર માટે દવાખાને ગયેલો. એ વાત ખરી છે કે મેં મારી ફરીયાદમાં અજાણ્યા માણસો લખાવેલા આ કામના આરોપીઓએ મને કોઈ માર મારેલ નથી કે કોઈ ગાળો બોલેલ નથી કે કોઈ ઘમકી આપેલ નથી. એ વાત ખરી છે કે મેં ફરીયાદ વાંચેલી નહીં ફક્ત સહી કરેલી. કુમારભાઈ અમારા જીલ્લા પંચાયતના સભ્ય હોય જેના લીધે તેમને હું ઓળખું છું.

હાથ ઉપરના કેસમાં જ્યારે ફરિયાદી પોતે જ ફરિયાદ પક્ષને સમર્થન આપતા ન હોય ત્યારે અન્ય સાહેદોને તપાસવામાં આવે તો પણ કંઈ અર્થ સરે તેમ જણાઈ આવેલ નહીં. તેથી અન્ય સાહેદોને તપાસવામાં આવેલ નથી. આ સંજોગોમાં **Satish Mehra versus Delhi administration –criminal appeal no.1385 of 1995* J.date–july 31,1996** નાં ચુકાદામાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે પ્રસ્થાપીત કરેલ સિદ્ધાંત મુજબ જ્યારે મહત્વ નાં સાહેદોએ ફરિયાદપક્ષને સમર્થન આપેલ ન હોય ત્યારે બાકીના સાહેદોને તપાસવાની ફોર્માલીટી પુરી કરવી જરૂરી નથી. નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતનાં ઉપરોક્ત ચુકાદાના પેરા-15 માં જણાવ્યા પ્રમાણે

15 But when the Judge is fairly certain that there is no prospect of the case ending in conviction the valuable time of the court should not be wasted for holding a trial only for the purpose of formally completing the procedure to pronounce the conclusion on a future date. We are mindful that most of the Sessions courts in India are under heavy pressure of workload. If the Sessions Judge is almost certain that the trial would only be an exercise in futility or a sheer waste of time it is advisable to truncate or snip the proceedings at the stage of Sec. 227 of the Code itself.

વધુમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતનાં ચુકાદા **Madan Mohan Abbot Versus State of Punjab , AIR 2008 S.C.1969 * J.Date March 26,2008** માં જણાવ્યા પ્રમાણે જ્યારે આરોપીને તકસીરવાન ઠરાવવાની કોઈ શક્યતાઓ જણાતી ન હોય ત્યારે કોર્ટે આવી કાર્યવાહી આગળ ચલાવવાની નિર્ણય કસરત ન કરવી જોઈએ. આમ ઉપરોક્ત ચુકાદાઓમાં પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંતો ને ધ્યાનમાં રાખીને તથા ફરિયાદપક્ષે આપવામાં આવેલ કલોઝીંગ પુરસીસને ધ્યાને લઈ સદરહું કેસમાં અન્ય સાહેદો તપાસેલ નથી.

(૧૧) પુરાવાનું મૂલ્યાંકન:—

હવે ફરિયાદ પક્ષ તરફથી આરોપી પરનો ગુનો નિઃશંકપણે પુરવાર કરવા માટે રજુ પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે તો સૌપ્રથમ ભારતીય પુરાવાનાં કાયદાની કલમ 101 ની જોગવાઈ ધ્યાને લીધી.

Section.101. Burden of proof.—

Whoever desires any Court to give judgment as to any legal right or liability dependent on the existence of facts which he asserts, must prove that those facts exist. When a person is bound to prove the existence of any fact, it is said that the burden of proof lies on that person. Illustrations.

(a) A desires a Court to give judgment that B shall be punished for a crime which A says B has committed. A must prove that B has committed the crime.

(b) A desires a Court to give judgment that he is entitled to certain land in the possession of B, by reason of facts which he asserts, and which B denies, to be true. A must prove the existence of those facts.

It is well settled that the prosecution can succeed by substantially proving the very story it alleges. It must stand on its own legs. It cannot take advantage of the weakness of the defence. Nor can the court on its own make out a new case for the prosecution and convict

the accused on that basis; **Narain Singh v. State, (1997) 2 Crimes 464 (Del).(para15)**

અતે, નોંધવુ જરૂરી જણાય છે કે, નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ તેમજ નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટના ચૂકાદાઓ લક્ષમાં લેતાં તેમાં ફોજદારી કેસોમાં પડેલ પુરાવાઓનું ન્યાયીક વિશ્લેષણ અંગેના સિદ્ધાંત પ્રસ્થાપિત કરેલ છે.

(૧૧.૧) in case of **Dr. S. L. GOSWAMI Vs. STATE OF M.P.** that the onus of proving all the ingredients of an offence is always upon the prosecution and at no stage does it shift to the Accused. It is no part of the prosecution duty to somehow hook the crook. Even in cases where the defense of the Accused does not appear to be credible or is palpably false that burden does not become any the less. It is only when this burden is discharged that it will be for the Accused to explain or contravene the essential elements in the prosecution case which would negative it and even if the onus shifts upon the Accused and the Accused has to establish his plea, the standard of proof is not the same as that which rests upon the prosecution and where the onus shifts to the Accused and the evidence on his behalf probabilities the plea he will be entitled to the benefit of reasonable doubt.

(૧૧.૨) વધુમાં નામ.સર્વોચ્ચ અદાલતે "દિગમ્બર વૈશ્નવ-વિ. -સ્ટેટ ઓફ છત્તીસગઢ" જે(૨૦૧૯)૪, એસ.સી.સી.-૫૨૨ માં પ્રસિધ્ધ થયેલ છે તેના પેરા-૨૪ તથા ૨૯ માં એમ ઠરાવેલ છે કે,

"One of the fundamental principles of criminal jurisprudence is undeniably that the burden of proof squarely rests on the prosecution and that the general burden never shifts. There can be no conviction on the basis of surmises and conjectures or suspicion however grave it may be.Strong suspicion,strong coincidences and grave doubt cannot take the place of legal proof.The onus of prosecution cannot be discharged by referring to very strong suspicion and existence of

highly suspicious factors to inculcate the accused nor falsity of defence could take the place of proof which the prosecution has to establish in order to succeed, though the false plea by the defence at best, be considered as an additional circumstances, if other circumstances unfailingly point to guilt.”

(૧૧.૩) The Hon'ble Gujarat High Court has held the ratio in it's decision delivered in case of Mohd Alimuddin Versus State Of Assam(1992,Cri.L.J.3287)

Criminal Appeal No. 75 of 1990 ; *J.Date :- FEBRUARY 4, 1992

HELD :-Para 24

It is one of the fundamental tenets of criminal jurisprudence that the burden of proving the prosecution case squarely lies on the prosecution. This general burden never shifts. Defence is not bound to open its mouth so long as prosecution does not discharge its general burden of proving its case beyond reasonable doubt. Defence version may even be false, because a falsely instituted prosecution may compel the accused to adopt a false defence. So, prosecution cannot derive any advantage from the falsity or other infirmities of the defence version, so long as it does not discharge its initial burden of proving its case beyond all reasonable doubts.

The fundamental principle of criminal jurisprudence is that an accused is presumed to be innocent, and the burden lies on the prosecution to prove the guilt of the accused beyond reasonable doubt. This general burden never shifts and it always rests on the prosecution.

(૧૨) હવે આ કામે ફરીયાદી જે સૌથી મહત્વના સાહેદ છે તેઓએ બચાવપક્ષે લીધેલ ઉલટતપાસમાં એ હકીકતનો સ્વીકાર કરેલ છે કે, એ વાત ખરી છે કે બનાવ વખતે ઘણા માણસોનું ટોળું ભેગું થઈ ગયેલું. જેમાં

કુમારભાઈ પણ હતા.અમારા ટીડીઓ શેખ સાહેબ પણ હતા અને અમારી ઓફીસમા અરજદારો પણ ભેગા થઈ ગયેલા. મને કોણે ઝાપટ મારેલી તે હું ચોકકસ કહી શકું નહીં. બનાવ વખતે ઘડકા મુકકી થયેલી.માણસો દેકારો કરતા હોય અને ઉંચા અવાજે બોલતા હોય મને ગાળો અને ઘમકી કોણે આપેલી હોય તે હું ચોકકસ કહી શકું નહીં. આ ઘડકા મુકકીમાં હું પડી જતા મને ઈજા થતા હું સારવાર માટે દવાખાને ગયેલો.એ વાત ખરી છે કે મે મારી ફરીયાદમાં અજાણ્યા માણસો લખાવેલા આ કામના આરોપીઓએ મને કોઈ માર મારેલ નથી કે કોઈ ગાળો બોલેલ નથી કે કોઈ ઘમકી આપેલ નથી.એ વાત ખરી છે કે મે ફરીયાદ વાંચેલી નહીં ફક્ત સહી કરેલી.કુમારભાઈ અમારા જીલ્લા પંચાયતના સભ્ય હોય જેના લીધે તેમને હું ઓળખું છું. આમ,મહત્વનાં ફરીયાદીએ ફરિયાદ હકીકતને લેશમાત્ર સમર્થન આપેલ નથી.સદર કામે મેડીકલ સર્ટીફિકેટ તથા બનાવવાળી જગ્યાના સ્થાનિક પંચનામાને બચાવપક્ષને સંમતીથી આંક આપવામાં આવેલા છે પરંતુ દસ્તાવેજોને માત્ર આંક આપી દેવાથી તે પુરવાર થઈ જતા નથી માહેની વિગતોને ભારતીય પુરાવાની જોગવાઈઓ મુજબ પુરવાર કરવા જરૂરી છે જે સદર કામે કરવામાં આવેલ નથી જેનો લાભ આરોપીને મળવાપાત્ર છે.

(૧૩) ઉપરાંત નીચેનો ચુકાદો ધ્યાને લીધો.

(૧૩.૧)The Hon'ble Gujarat High Court has held the ratio in it's decision delivered in case of STATE OF GUJARAT Vs. PRAVINSINH RANUBHAGARASIA that when the case is full of defects and infirmities that the whole case becomes doubtful, then prosecution has utterly failed to prove the case. The Hon'ble Gujarat High Court has held the ratio in it's decision delivered in case of RAYSING LALSING DARBAR Vs. STATE OF GUJARAT that when in view of discrepancies appearing on record, the complainants case is shrouded in mystry and his version becomes doubtful as to occurrence of the incident in question, the case of complainant is not free from doubt, the benefit of doubt has to operate in favour of the

Accused according to well settled principles of criminal law.આમ જ્યારે ફરિયાદપક્ષના કેસ બાબતે શંકા ઉત્પન્ન થાય તેનો લાભ આરોપીને મળવાપાત્ર છે.

(૧૪) આમ, ઉપર નોંધ્યા મુજબના ચુકાદાઓમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે, નામદાર અન્ય વડી અદાલતોએ તેમજ નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટે પ્રતિપાદિત કરેલ સિદ્ધાંતો ધ્યાને લેતા રજૂ થયેલા પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન અને કાયદાની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેવામાં આવે તો ફોજદારી વિધિશાસ્ત્રના સિદ્ધાંત મુજબ ફોજદારી કાર્યવાહીમાં પુરાવો રજૂ કરીને પોતાનો કેસ નિશંકપણે એટલે કે Beyond Reasonable Doubt પુરવાર કરવાનો બોજો ફરિયાદ પક્ષ ઉપર હોય છે. ફોજદારી કાર્યવાહીમાં ફરિયાદ પક્ષે ગુનાની માત્ર સંભવીતતા જ દર્શાવવાની હોતી નથી પરંતુ ગુનો શંકાથી પર પુરવાર કરવાનો હોય છે. પુરાવાનાં નિયમો દીવાની અને ફોજદારી કાર્યવાહીઓમાં સરખા જ છે અને તે દરેકને માટે એકસરખા બંધનકારક છે.પરંતુ Best નાં મતમુજબ પુરાવાની અસર સબંધી દીવાની અને ફોજદારી કાર્યવાહીમાં નોંધપાત્ર તફાવત છે.દીવાની મુકદ્દમાઓમાં સંભવીતતાની પ્રબળતા પુરતી છે જ્યારે ફોજદારી સુનાવણીઓમાં ગુનાઓનો આરોપ એટલો સચોટ હોવો જોઈએ કે તેમાં અદાલત માટે વાજબી શંકાને ક્યાંય સ્થાન રહેવું ન જોઈએ.ફોજદારી કાર્યવાહીમાં મુદ્દાઓ વાજબી શંકાથી પર સાબીત થવા જોઈએ. ફરિયાદપક્ષ પોતાનો કેસ નિ:શંક પણે પુરવાર કરવામાં નિષ્ફળ રહેલ છે જેથી તેનો લાભ આરોપી પક્ષને મળવાપાત્ર છે.

(૧૫) આમ, ફરિયાદપક્ષ રજુ રાખેલ પુરાવાઓનાં અંતે આરોપીઓ વિરૂદ્ધના આક્ષેપો જેવાં કે, આ કામના આરોપી નં.૧ તા.૨૯/૧૨/૨૦૨૫ ના રોજ સાંજના કલાક ૧૫/૪૫ વાગ્યાના અરસામા જુની વાતનું મનદુઃખ રાખી આ કામના ફરીયાદી પોતાની કાયદેસરની ફરજ ઉપર ભેસાણ તાલુકા પંચાયત બાંધકામની કચેરીએ હાજર હોય ત્યાં આવી ફરીયાદીને જેમ ફાવે તેમ ભુંડી ગાળો આપી આરોપી નં.૨ તથા ૩ નાએ ફરીયાદીને પકડી રાખી આરોપી નં.૧ એ ફરીયાદીને શરીરે ઢીકાપાટુનો મુંઢમાર મારી ફરીયાદીનું ગળુ દબાવી જાનથી મારી નાખવાની ધમકી આપી ફરીયાદીની કાયદેસરની ફરજમાં રૂકાવટ કરી આરોપીઓએ એકબીજાની મદદગારી કરી,ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ-૧૨૧, ૨૯૬(બી), ૩૫૧(૩),

પર મુજબના ગુના કરેલ હોવાનો આક્ષેપ મુજબનો શિક્ષાને પાત્ર ગુનાઓ કર્યા બાબતનો લેશમાત્ર પુરાવો રજુ કરેલ ન હોય આરોપીને નિર્દોષ ઠરાવી છોડી મુકવા સિવાય કોર્ટ પાસે બીજો કોઈ વિકલ્પ ન હોય ઉપરોક્ત મુદ્દા નં. ૧ નો જવાબ નકારાત્મક ઠરાવી મુદ્દા નં. ૨ અન્વયે ન્યાયના વિશાળ હિતમાં નીચે મુજબ આખરી હુકમ કરવામાં આવે છે.

આખરી હુકમ

૧. આ કામના આરોપી નં. (૧) કુમારભાઈ સુરગભાઈ બસીયા, નં. (૨) વિનોદભાઈ બટુકભાઈ બોરીસાગર તથા નં. (૩) અનિરુદ્ધભાઈ ભિખુભાઈ ખુમાણનાઓને નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા સને ૨૦૨૩ની કલમ-૨૭૧(૧)અન્વયે, ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ-૧૨૧, ૨૮૬(બી), ૩૫૧(૩), પર મુજબના ગુના કામે નિર્દોષ ઠરાવી છોડી મૂકવામાં આવે છે.
૨. ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા-૨૦૨૩ ની કલમ-૪૮૧(૧) નાં હેતુ માટે આરોપીઓએ રૂ.૫,૦૦૦/- (અંકે રૂપિયા પાંચ હજાર પુરા)નાં જામીન તથા તેટલી જ રકમનાં જાતમુચરકા રજુ રાખવા.

હુકમ આજરોજ તારીખ ૧૧ મી, જૂન, સને ૨૦૨૬ ના રોજ ખુદી અદાલતમાં વાંચી, સંભળાવી જાહેર કર્યો.

તારીખ-૧૧ /૦૬/૨૦૨૬.

સ્થળ - ભેંસાણા.

ભાસ્કરકુમાર રમેશભાઈ કારીયા
CODE No. GJ 01626
જ્યુડીશીયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ,
ભેંસાણા.